

Ekonomiczny Uniwersytet Dzieci

Smart Finanse

dr Sebastian Narojczyk

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

18.05.2023 r.

Organizatorzy

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECI

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

1

Pytania na rozgrzewkę

Skąd się biorą pieniądze?

Co to znaczy być „smart”?

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECI

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

2

Pieniądze i jego funkcje

Pieniądze są wynagrodzeniem za pracę i jest to wszystko, co jest powszechnie przyjmowaną formą zapłaty za dobra i usługi.

Funkcje pieniądza:

- płatnicza,
- miernik wartości,
- środek wymiany,
- tezauryzacja (gromadzenie i przechowywanie dóbr materialnych)

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

3

Rodzinny budżet domowy

Rodzinny budżet domowy -

Jest pewnego rodzaju planem lub wykazem

Można wyróżnić 3 kategorie występujące w budżecie:

- **Przychody** – czyli to co zarabiamy,
- **Wydatki regularne (stałe)** – czyli to co wydajemy i znamy kwotę jaką musimy wydać np. co miesiąc.
- **Wydatki nieregularne (zmiennie)** – czyli to co wydajemy, ale w każdym miesiącu są to różne kwoty lub ponoszone są rzadko (np. raz na kwartał).

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIĘCY.PL

4

Rodzinny budżet domowy

Przychody:

- zarobki z pracy podstawowej,
- zarobki z pracy dodatkowej,
- zarobki z inwestycji,
- kieszonkowe,
- stypendia,
- alimenty,
- świadczenie typu 500+,
- darowizny
- zwrotu z podatku.

Rodzinny budżet domowy

Wydatki regularne:

- czynsz za mieszkanie,
- raty kredytów i pożyczek,
- opłaty za media typu woda, prąd,
- bilety miesięczne,
- abonamenty np. za telefon, Netflix, Spotify.

Rodzinny budżet domowy

Wydatki nieregularne:

- jedzenie,
- zdrowie (lekarstwa, kosmetyki),
- rozrywka (bilety do kina, restauracja, basen, gry),
- hobby,
- akcesoria i chemia do domu,
- paliwo,
- remonty, naprawy,
- ubezpieczenie.

Fundusz awaryjny - co to jest?

Są to pieniądze na tzw. „czarną godzinę”.
Środki, rezerwa na wydatki niespodziewane.
Jakie znacie wydatki niespodziewane???

Ważne!!! Pieniądze te powinny być oddzielone od reszty i nie należy ich traktować jako „zaskórniaki” lub środki do inwestowania. Jest to koło ratunkowe.

Konto bankowe - co to jest?

Rachunek bankowy jest zapisem prowadzonym przez bank, w którym znajduje się rejestr wpłat, wypłat oraz obecny stan środków pieniężnych.

Konto bankowe - od jakiego wieku?

Zgodnie z prawem, każda osoba która skończyła 13 rok życia może posiadać konto w banku, o ile wyrażą na to zgodę jej rodzice.

A co z młodszymi?

Można założyć konto, które będzie przypisane do rachunku rodzica. Tym samym rodzic ma pełną kontrolę nad całością środków finansowych zgromadzonych na takim koncie.

Aktualnie w wielu bankach można znaleźć specjalne rachunki dla najmłodszych oznaczone nazwą „junior”.

Konto bankowe - czy warto?

Korzyści dla Was:

- płaćenie kartą w sklepie i w Internecie,
- wypłacanie pieniędzy z bankomatu,
- dostęp do bankowego serwisu transakcyjnego/aplikacji mobilnej,
- miejsce gdzie możecie regularnie odkładać pieniądze,

Konto bankowe - czy warto?

Korzyści dla rodziców:

- **Wasza edukacja finansowa** - rozmowa o finansach może być fajnym tematem do rozmów z rodzicami,
- **Wygoda dla Ciebie i Twojego rodzica** – wypłaty kieszonkowego, „nagle” sytuacje, zrobienie zakupów pod drodze ze szkoły :D,
- **Rozwijanie umiejętności oszczędzania** - „duże oszczędności biorą się z małych kwot”, zbieranie na np. smartfona/laptopa
- **Nauka zarządzania pieniędzmi** – zachcianki a potrzeby,
- **Nauka odpowiedzialności i dyscypliny.**

Konto - Nigdy tego nie rób!

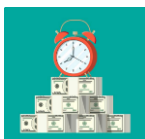
- Nie pokazuj karty bankomatowej (znajomym, w mediach społecznościowych, w Internecie).
- Nie podawaj nikomu nr PIN do karty.
- Nie zapisuj nr PIN na karcie lub w portfelu.
- Nie korzystaj z popularnych haseł.
- Nie udostępniaj swoich haseł lub kodów dostępu (np. do aplikacji).

Lokaty i rachunki oszczędnościowe

Lokata - to inaczej depozyt. Bank wypłaca nam wynagrodzenie (odsetki) za to, żeby na z góry ustalonych zasadach udostępnić mu nasze pieniądze. Jakie to są zasady? Na przykład:

Konto oszczędnościowe to połączenie lokaty i konta bankowego. KO jest również oprocentowane, daje większą swobodę niż lokata. Jest to dobre miejsce, gdzie możemy gromadzić pieniądze na nasze zachcianki i potrzeby. Na rachunku oszczędnościowym możemy dowolnie przelewać pieniądze z konta i na własne konto.

Oprocentowanie przykład

Mamy 1000 zł i chcemy te pieniądze przelać na lokatę/rachunek oszczędnościowy.

Warunki lokaty/rachunku oszczędnościowego:

Czas trwania: 1 rok

Oprocentowanie: 5% (stałe)

Ile zarobimy po roku?

Oprocentowanie przykład

Odpowiedź:

Oprocentowanie (odsetki) będą wynosić 50 zł, ALE od tej kwoty pobierany jest tzw. podatek Belki (podatek od zysków kapitałowych), który wynosi 19%. W związku z tym z tych 50 zł, bank automatycznie pobiera od nas 9,5 zł ($50\text{zł} \cdot 0,19$) i ostatecznie na koncie będziemy mieli 1040,50 zł.

Oprocentowanie przykład

PODATEK OD ODSETEK

OBCIĄŻENIE

-32,04 PLN

SALDO ██████████

KAPITALIZACJA ODS.

UZNANIE

168,59 PLN

SALDO ██████████

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

17

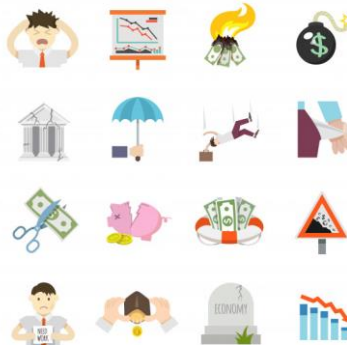
Inflacja

- Co to jest inflacja?

Inflacja to spadek wartości pieniądza w czasie.

Przykład: W lutym 2021 roku batonik kosztował 1,40 zł, natomiast w grudniu w 2022 ten sam batonik kosztował już 2 zł. W marcu 2023 roku cena batonika wynosi już 2,80 zł

EKONOMICZNY UNIWERSYTET DZIECIĘCY

WWW.UNIWERSYTET-DZIECIECY.PL

18

19

Inflacja w Wenezueli

20

21

Inflacja w Wenezueli

22

Zadanie

Zaproponujcie budżet domowy dla rodziny Nowaków.

Zadanie

Zaproponujcie budżet domowy dla rodziny Nowaków.

Kieszonkowe - luksus czy obowiązek?

Ilu z Was dostaje kieszonkowe?

Kieszonkowe to świetny sposób na to, aby samemu nauczyć się umiejętnego gospodarowania pieniędzmi i oszczędzania.

Jednak należy razem z rodzicami ustalić pewne zasady, a dlatego, że jest to rodzaj umowy, gdzie mamy dwie strony – rodziców i dziecko.

Kieszonkowe - przykładowe zasady

Należy ustalić stałą kwotę kieszonkowego – kieszonkowe powinno wzrastać wraz z wiekiem dziecka 😊

Kieszonkowe należy otrzymywać w ustalonym terminie.

Kieszonkowe powinno być otrzymywane na koniec okresu.

Kieszonkowe nie jest wypłatą.

Nie dostajemy pieniędzy extra tylko dlatego, że nam zabrakło.

Kieszonkowe to nie wynagrodzenie na dobre oceny.

Nie należy kwestionować zakupów, które kupuje się za kieszonkowe.

Kieszonkowe ważne kwestie

Co w przypadku gdy rodzice są przeciwni?

Należy negocjować 😊 może warto zaproponować dodatkowe prace (np. w domu) aby zasłużyć na kieszonkowe.

Jak pilnować tego, aby strony rodzice-dziecko pilnowało ustalonych zasad?

Najlepiej spisać je na kartce papieru, podpisać (zarówno rodzic, jak i dziecko) i powiesić w widocznym miejscu.

Dziękuję za uwagę 😊